

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้ป่วย กับจำนวนวันนอนในโรงพยาบาล

ผู้เขียน นางสาววิวรรณ เล็กวิสัย

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ศิริพร

สิงหนะตร

ประธานกรรมการ

อาจารย์วิวัลย์

วงศ์สื่อเกียรติ

กรรมการ

บทคัดย่อ

ในหลายการศึกษาวิจัยพบว่า ลักษณะผู้ป่วยมีความสัมพันธ์โดยตรงกับจำนวนวันนอนในโรงพยาบาล อย่างไรก็ตามการศึกษาที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับลักษณะผู้ป่วย และผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากรในโรงพยาบาลยังมีน้อยมาก การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้ป่วยกับจำนวนวันนอนในโรงพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นแฟ้มเวชระเบียนผู้ป่วยโรคปอดบวม โรคเลือดออกกระเพาะอาหาร โรคลมชัก โลหิตสูง และโรคเบาหวานที่ได้รับการจำหน่ายจากโรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัย ในปีงบประมาณ 2546 จำนวน 841 แฟ้ม เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงอันดับแบบสเปียร์แมน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพอยท์ไบซีเรียล และสถิติทดสอบครัสกัล-วอลลิส

ผลการศึกษาพบว่า

1. จำนวนวันนอนในโรงพยาบาลเฉลี่ย เท่ากับ 5.49 วัน และเมื่อจำแนกจำนวนวันนอนตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้ป่วยร้อยละ 43.28 มีจำนวนวันนอนน้อยกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 34.60 จำนวนวันนอนมากกว่าเกณฑ์ และร้อยละ 22.12 จำนวนวันนอนเท่ากับเกณฑ์

2. ลักษณะผู้ป่วยร้อยละ 36.62 อายุระหว่าง 41-65 ปี ร้อยละ 52.68 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 68.73 มีสิทธิการรักษาพยาบาลแบบงบประมาณยอดรวม ในขณะที่ผู้ป่วยร้อยละ 88.59 ไม่มี

ภาวะแทรกซ้อน ร้อยละ 50.30 ไม่มีการทำหัตถการ ร้อยละ 53.51 มีความรุนแรงของการเจ็บป่วยปานกลาง และร้อยละ 38.41 มีโรคร่วม 1 ชนิด

3. ลักษณะผู้ป่วยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจำนวนวันนอนในโรงพยาบาล ได้แก่ โรคร่วม ภาวะแทรกซ้อน และการทำหัตถการ ($r = .33, .32, .16, p < .001$) ส่วนความรุนแรงของการเจ็บป่วยมีความสัมพันธ์ทางลบ ($r = -.47, p < .001$) และสิทธิการรักษาพยาบาลมีความเกี่ยวข้องกับจำนวนวันนอนในโรงพยาบาล ($p < .01$) ในขณะที่อายุ และเพศไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ($p > .05$)

4. ลักษณะผู้ป่วยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจำนวนวันนอนมากกว่าเกณฑ์ ได้แก่ ภาวะแทรกซ้อน การทำหัตถการ อายุ และโรคร่วม ($r = .44, .39, .35, .35, p < .001$) ส่วนความรุนแรงของการเจ็บป่วยมีความสัมพันธ์ทางลบ ($r = -.30, p < .001$) และสิทธิการรักษาพยาบาลมีความเกี่ยวข้องกับจำนวนวันนอนมากกว่าเกณฑ์ ($p < .01$) ในขณะที่เพศไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ($p > .05$)

ผลการศึกษานี้ บุคลากรพยาบาลสามารถใช้เป็นข้อมูลคัดกรองผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงมีจำนวนวันนอนในโรงพยาบาลนาน เพื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญของการให้บริการ และการวางแผนการจำหน่ายอย่างเหมาะสม ผู้บริหารการพยาบาลสามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงด้านการจัดอัตราค่าเตียง การกำหนดแนวทางการดูแล และการวางแผนการจำหน่าย เพื่อให้ผู้ป่วยมีจำนวนวันนอนในโรงพยาบาลสอดคล้อง หรือน้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

Thesis Title	Relationship between Patient Characteristics and Length of Stay in Hospital		
Author	Miss Raveevan Lekvilai		
Degree	Master of Nursing Science (Nursing Administration)		
Thesis Advisory Committee	Associate Professor Siriporn	Singhanetr	Chairperson
	Lecturer Rawiwan	Wonglieukirati	Member

ABSTRACT

Research studies have found that a patient's characteristic is directly related to their length of stay in a hospital. However, little is known regarding specific characteristics and the impact it has on consumption of hospital resources. Aim of this descriptive study was to identify the relationship between patient characteristics and length of stay. The subjects were medical records of 841 patients discharged with a principle diagnosis of pneumonia, upper gastrointestinal bleeding, hypertension, or diabetes mellitus from SrisangwornSukhothai Hospital in 2003. Data was collected by using data record form, developed by the researcher and were analyzed using descriptive statistics, Spearman's Rank Correlation Coefficient, Point Biserial Coefficient of Correlation and Kruskal-Wallis Test.

Results found included:

1. Average length of stay was 5.49 days. When classified with the average length of stay in Ministry of Public Health, 43.28% stayed less than standard, 34.60% stayed more than standard, and 22.12% stayed average length.

2. Patient characteristics were found to be: 36.62% age 41-65 years, 52.68% female, and 68.73% method of payment was by capital. In addition, 88.59% had no complications, 50.30% had no procedures, 53.51% had moderate severity of illness, and 38.41% were single co-morbidity.

3. Patient characteristics that were positively significant related to length of stay included co-morbidity, complications and procedures ($r = .33, .32, .16, p < .001$). Severity of illness was found to be negatively significant ($r = -.47, p < .001$), method of payment was significant ($p < .01$), and age and sex were not significant.

4. Patient characteristics that were positively significant related to prolonged length of stay included complications, procedures, age, and co-morbidity ($r = .44, .39, .35, .35, p < .001$). Severity of illness was negatively significant ($r = -.30, p < .001$), method of payment was significant ($p < .01$), and sex was not significant.

The results of this study used to determine how nurses could be used to screen patient characteristics that are at risk for prolonged length of stay in order to give priority care and to implement appropriate discharge plans. In addition, nurse managers can use these finding to improve staffing, clinical practice guidelines and discharge planning so that patient length of stay will be at Ministry of Public Health's level of standard or less.